

**ПЪТЕВОДИТЕЛ ПРЕЗ ЗАКОН ЗА СВОБОДНИЯ
ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОТ ОБЩЕСТВЕНО
ЗНАЧЕНИЕ**

Доверено лице за информации от обществено значение

Държавен вестник на Република Сърбия

СЪДЪРЖАНИЕ

За отворено общество	
Пътеводител през закона за свободния достъп до информациите от обществено значение	
Закон за свободния достъп до информациите от обществено значение	
Примери на образците за подаване на молби и жалби	
Схематично представяне на процедурата	
Списък и адреси на някои органи на официалната власт в република Сърбия	

Ефикасно контролиране на държавния апарат

ЗА ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО

С приемането на Закона за свободния достъп до информацията от обществено значение, Народното събрание на Република Сърбия в началото на ноември 2004 година направи значителна стъпка в развитието на правосъдната система. С това не само да е завършено едно от формалните условия за членство, който Съвета на Европа е предвидил за своите членки, но са осигурени съществени нормативни предпоставки да се защити и у нас правото на гражданина да контролира по ефикасен начин работата на държавния апарат. Въпреки, че новият закона в голяма степен кореспондира с правосъдните стандарти, които са афирмирани и приети в рамките на държавите, които са членки на Съвета на Европа, той съдържа и разпоредби, за чиято оценка трябва да се изчака. Дилемите във връзка с отделни контраверзни решения от закона ще разреши най-добрият арбитър - практиката.

Практиката, прилагането на закона в реалната, а не в нормативната действителност, ще даде оценка не само за качеството на отделните норми и закони за свободен достъп до информацията от обществено значение, но и за нещо още по-важно, за искреността, желанието и способността на държавата да осигури правата на гражданите, да егзистират освен на страниците на «Държавен вестник» и там където е истинското им място, в реалния живот.

Разбира се, това няма да става нито бързо, нито лесно. Новите права на гражданите поставят под въпрос различни интереси на отделени хора или групи, интереси, които в демократическото общество не са легитимни. Новите права предполагат и нови задължения за бюрокрацията, която естествено с неохота ги приема. Новите права са в остър конфликт с инерцията на консервативното общество, с традиционализма, с обществената атмосфера които имат монопол над информацията, «тайните» и мистификациите са важни лостове за контрол върху обществените процеси.

Една от най-големите пречки за прилагането на новия закон представлява незнанието. Очевидно е едно, че засега нито гражданите, нито медиите не са достатъчно добре запознати, нито със съдържанието на новите права, нито с начина на тяхната реализация. Това трябва да се промени. Само ако гражданите и медиите осъзнаят, че са получили ново качествено средство за реализиране на собствените си интереси, при това както на ежедневните, екзистенциалните, така и на онези абстрактните, които се изразяват чрез необходимостта да се живее в демократично обкръжение, законът ще запази смисъла си.

Затова не е случайно, че и Законът като една от приоритетните задачи на Довереното лице за информации от обществено значение, предвижда задължението за издаване на отговарящ наръчник. Става дума за текст, който по достъпен, непосредствен и ясен начин ще запознае гражданите със съдържанието на правата,

които Законът им гарантира и по-специално с начините за по-лесното осъществяване на тези права.

Когато в края на декември 2004 година Народното събрание ме избра за първото Доверено лице за информации от обществено значение, аз се сблъсках с не една, а с голям брой задачи, които заслужават качеството – приоритет. Въпреки необходимостта от изработването на наръчник за прилагането на закона и нуждата от провеждане на отговаряща кампания, дори и да не беше предвидено това в закона, за мене представляваха един от основните приоритети.

За съжаление, след избирането ми се сблъсках с неочаквано големи проблеми при провеждането на закона. На Довереното лице не бяха осигурени дори най-елементарни условия за работа, нито помещения, нито оборудване, нито сътрудници. Тази ситуация изискваше да влагам най-големи усилия в осигуряването на тези условия. Същевременно, естествено тази ситуация у мене предизвикваше загриженост по отношение на възможността за реализиране на една толкова комплексна задача, каквато е изработването на наръчник.

Помощта пристигна от неправителствения сектор. Група неправителствени организации, обединени в Коалиция за свободен достъп до информациите, чиято дейност координираше Фондът за открито общество, последователно даваше голям принос за афирмиране на идеите съдържащи се в Закона за свободния достъп до информациите и приемането на самия закон. Тя продължи да дава принос и в неговото прилагане. Коалицията формира експертен тим с цел реализация на проекта, чийто краен резултат е наръчник под заглавието «Пътеводител през Закона за свободен достъп до информациите». Експертният тим на Коалицията се състоеше от Владимир Водинелич, Саша Гаин, Танасие Маринкович, Деян Миленкович, Неманя Ненадич, Тамара Лукшич-Орландич и Светислава Булаич. В работата на тима временно участваха и Миленко Дерета, Анджелка Маркович, Игор Бандович и Александър Ресанович. Подкрепа на проекта за издаване на Пътеводителя даде и Мисията на ОССЕ в Сърбия и Черна гора. Проекта даде резултат с текста, който със съдържанието и начина на представянето си е насочен към възможно най-широк кръг потребители, при това така че решенията от закона да бъдат по-разбираеми и по-ясни, а по този начин и реализирането правата на потенциалните потребители да стават по-опростено.

В средата на април тази година пред обществеността беше представен «Пътеводител през Закона за свободен достъп до информациите». Издател беше Фондът за открито общество. Тогава беше подета кампания за представяне съдържанието на новия Закон, който като Доверено лице поддържах и в който участвах. Поради това съм благодарен на Коалицията за свободен достъп до информациите и Мисията на ОССЕ в Сърбия и Черна гора. Специално благодаря затова, че издателските права, без никакво заплащане бяха отстъпени на Довереното лице за информации от обществено значение. Резултатът от този факт е публикуването на «Пътеводител през Закона за свободен достъп до информациите от обществено значение», който незначително се различават от първоначалната версия, но има значително по-голям тираж.

«Пътеводител през Закона за свободен достъп до информациите от обществено значение» несъмнено е добре написан текст. Но, ще оправдае целта си само ако потвърди качествата си в практическото му приложение. Аз вярвам, че това ще стане така. На гражданите и медиите «Пътеводителят» не само, че може да облекчи реализирането на законно гарантираните им права, но може да помогне

и на органите на властта да извършват задълженията си. Ако това е така, ще значи че ще допринесе поне с една стъпка по дългия път на преобразяване на нашето общество в демократическо и отворено за да стане по-сигурно и по-стабилно.

**Доверено лице за информации
от обществено значение**
Родолуб Шабич

Пътеводител през Закона за свободен достъп до информацията

»Всеки който отправи искане има право да узнае всяка информация, която притежават властите, освен в случаите в които Законът е определил друго. Ако властта без основание не даде информация на искащия, за да осъществи своето право, същият може да се обърне към Довереното лице за информации от обществено значение, но и по друг начин, предвиден от Закона.«

I Защо е приет Закона ? - “Информацията е кислорода на демокрацията ”

Четири са главните причини за приемането на този закон:

- Съвременните демократически общества почиват на идеята, че информацията е кислорода за демокрацията и обществеността има оправдан интерес да знае за държавните дейности. Гражданинът може ефикасно да контролира работата на държавните органи само ако информацията, с които разполагат държавните органи са му достъпни. Свободният достъп до информацията с които разполагат държавните органи дават възможност на гражданите да бъдат по-добре информирани, а държавните служители отговорни, което намалява риска от злоупотреба с положението и осигурява зачитане на човешките права и свободи;
- Журналистите и масовите медии в демократичното общество, като уши и очи на обществеността, имат специална роля в контролирането на държавните органи. Правилата за достъпа до обществените информации им осигуряват условия за ефикасно събиране на данни за работата на държавните органи.
- Развитите демократически общества се разпознават, между другото и по това, дали са приели закон за свободния достъп до информацията и дали ефикасно го прилагат. Тъй като сега и ние имаме Закон, всички а по-специално на журналистите, които търсят достъп до информацията остава да започнат да усвояват демокрацията там където съпротивата традиционно е най-силна – в държавната бюрокрация, която крие от обществеността информации за своята работа;
- С приемането на Закона, депутатите от Народното събрание са изпълнили едно от условията за членство в Съвета на Европа. Съветът на Европа през февруари 2002 година гласува Препоръка до държавите-членки за достъпа до обществените документи и по този начин ги прикани с подписите си да защитят интереса на отделната личност, ефикасно да контролира работата на държавните органи. Нашият Закон в най-голяма степен съвпада с правовите стандарти от Препоръката на Съвета на Европа. Остава още в

ежедневието да се потвърди доколко държавата има желание да изпълни своите законови задължение, и така не само на думи, да се приближи да кръга на европейските държави с развита демокрация. За осъществяването на тази цел трябва да послужи и този пътеводител.

II Основни правила за достъпа до информацията

1. Информация от обществено значение

Всяка информация, за която обществеността има оправдан интерес да узнае, а с която разполага някой орган на обществената власт, представлява информация от обществено значение. Все едно дали информацията се съдържа в документ, който е възникнал вследствие работата на органа на обществената власт или във връзка с неговата работа, като и това че не е важно дали източникът на информация е самия орган на обществената власт или някой друг. Не е важен нито носителът на информацията, т.е. дали информацията се съдържа в писан документ, филм, фотография, аудиолента, дали е в електронна форма или в някаква друга медия. Най –накрая, не са съществени другите качества на информацията, например – кога е възникнала, как органът на обществената власт е достигнал до информацията и подобно (член2.)

Пример 1: Каква е сумата за разходите от пътуванията на Президента на Републиката през 2004 година? Каква част от разходите е покрита от бюджета на Република Сърбия, и кой е поел остатъка от разходите ?

Пример 2: Не е важно кога е възникнала информацията. Навремето в Словения се случи следното: търсещият информацията подал до една държавна агенция молба за преглед в протокол от заседанието, а Агенцията отхвърлила искането позовавайки се на това, че заседанието е проведено преди да е влязъл в сила Закона за свободния достъп до информацията. Тамошното Доверено лице решило, че трябва да се даде възможност за преглед на този протокол. Подобно развитие на ситуацията трябва да се очаква и в Сърбия, не е важно кога документа е възникнал, съществено е в момента на решаването на молбата, органът на обществената власт наистина да разполага с него.

И така, информация от обществено значение успешно можем да препознаем въз основа само на два елемента:

- а) че става дума за информация с която разполага органът на обществената власт и**
- б) че става дума за информация за която обществеността има оправдан интерес да я узнае.**

И за давата елемента ще говорим специално в продължението на текста.

2. Орган на обществената власт

Органите на обществената власт са:

- Всички държавни органи, като пример: Народното събрание, Президентът на Републиката, Правителството, министерствата, управленията, институтите, агенциите и другите тела, съдилищата, включително и Конституционният съд, Прокуратурата, Адвокатурата;
- независимите тела установени чрез закони, като например Радиодифузен съвет, Комисията за ценни книжа, Довереното лице за достъп до информации от обществено значение, Омбудсманът и подобни органи на териториалните автономии, градове, общини, като например Праламентът на Автономна област Войводина, градски и общински парламенти, градски и общински съвети, съвети на националните малцинства и други;
- организациите на които е предоставено извършването на определена власт, съответно имат обществени правомощия, например предприятието за електричество, телекомуникации, комунални дейности – водопровод, канализация, зелени площи, обществени паркинзи, градски транспорт, но и други видове организации, като например адвокатски и инженерни камари, Народната библиотека, Институтът за безопасност и подобни; и
- други правни лица, които е основал, или чията дейност изцяло или в голяма степен финасира някой от вече споменатите органи на обществената власт, като например предучилищните учреждения, основните и средни училища, научните институти, факултетите и университетите, болниците, клиниките, санаториумите, рехабилитационните центрове, старческите домове, театрите, концертните агенции, културните домове и подобни.

Поради това, информацията от обществено значение е информация, която притежава някой от органите на обществената власт (член 3.)

(Списъкът и адресите на най-важните органи на обществената власт се намират в приложение № 3.)

3. Оправдан интереса на обществеността да знае

Според Закона, трябва да се знае, че има оправдан интерес от страна на обществеността по отношение на всички информации с които разполагат органите на обществената власт. Търсещият информация не трябва да доказва, че има интерес да узнае определена информация, нито да доказва, че неговия интерес е оправдан. Органът на обществената власт не трябва да изисква от търсещия да посочва причините за подаване молба за получаване на информация (член 15. ал. 4.).

Ако органът на обществената власт не разреши достъпа до определена информация, същият е задължен да докаже, че в конкретния случай оправдано е направил това с цел защита на основния интерес, като например интереса за безопасността на държавата или защита на часността на другите. Как прецизно да се установи дали става дума за оправдано ограничаване на достъпа до информацията - ще обясним в следващата глава на Пътеводителя. На това място заслужава още веднъж да се подчертае правилото за така наречените привилегирани информации - органът на обществената власт никога не трябва

да ограничава достъпа до информацията, които се отнасят до заплашване и защита живота и здравето на хората и околната среда (член 4.). По отношение на тези информации на органа не е разрешено да доказва, че обществеността няма оправдан интерес да знае за тях.

Пример 1: Един мъж преди отпътуването си от Сърбия през 40-те години на миналия век, закопава кюп с жълтици на една от воздовачките ливади. Според ориентировките от онова време означил на карта къде се намира имането и преди смъртта си дал картата на своя внук. Внукът, канадски гражданин, за първи път пристигнал в Сърбия и разбрал, че картата на дядо му е неупотребяема, тъй като на мястото на някогашните ориентири се намират сгради и паркове. Все пак, узнавайки за Закона за свободния достъп до информацията не загубва надежда и след претърсването на архивите иска и получава плановете на парцелите според градоустройствените планове от различните периоди, въз основа на които прецизно установява къде се намира имането. Като се има предвид, че на никого не обяснява защо са му нужни копия от тези стари градоустройствени планове. Плаща само необходимите разходи за ксерокопията на документите, които е искал да вземе със себе си за да открие имането.

Пример 2: На товарната ж.п. гара Белград-Дорчол един влак изкочил от релсите, след което дошло до изливане на материя с неприятна миризма. Журналистите се обърнали към градските власти и Министерството за защита на околната среда с искане без отлагане да им се отговори на следните въпроси:

- *За каква материя става дума?*
- *Дали, и в каква степен е опасна за здравето на населението?*
- *Какво трябва да предприеме населението в околностите на ж.п. гарата?*
- *Какво ще предприемат държавните органи за премахване на последиците от инцидента?*

4. Права на достъп до информацията

Четири са основните законни права по отношение на достъпа до информацията от обществено значение (чл.5):

- правото на търсещия е, да му бъде съобщено дали органът на обществената власт притежава определена информация, съответно дали тя му е достъпна;
- правото на търсещия е, да му бъде достъпна информацията от обществено значение, като му се даде възможност за достъп до документа, който съдържа тази информация;
- правото на търсещия е, заплащайки разходите, да получи копие от документа, който съдържа търсената информация; и
- правото на търсещия копие от документа, след заплащане, е да му се изпрати на адрес, по пощата, по факса, по електронен път или по друг начин.

За привилегиите по отношение на заплащането за изработване на копие на документа, ще говорим специално в глава IV от Пътеводителя.

Търсещият има право на достоверна и цялостна информация, а органът на обществената власт, който е дал неточна или непълна информация ще отговаря наказателно, според закона (по член 46. т.4). Органът на обществената власт отговаря за настъпилата щетата, ако неоснователно е отказал достъпа до търсената информация.

Ако търсената информация вече е достъпна на обществеността, правото на търсещия е органът да го насочи към медията, където е обявена или публикувана.

Ако докуменът съдържа части, за които обществеността няма оправдан интерес да ги узнае, търсещият има право да иска от органа на обществената власт да направи достъпни и останалите части от този документ.

Пример: Строителен предприемач подава молба до Републиканския институт по геодезия да му изработи електронно копие на фотографията на парцел Г-126/28 от кадастъра на община Врачар и иска да му се достави копие по електронната поща.

5. Кой има право на достъп до информацията?

При еднакви условия всеки има правото на достъп до информацията. Не е важно дали търсещият информацията е наш или чужд гражданин, както и това дали има местопребиваване или постоянно пребиваване на територията на Република Сърбия или другаде. Не е разрешено да се дискриминират търсещите информация според лични качества или например по национална или етническа принадлежност, религиозна принадлежност, раса, пол, инвалидност и др.

Правата, гарантирани от Закона принадлежат и на отделната личност и на правните лица. Законът специално гарантира еднакво отношение за всички журналисти и обществени медии (забранена дискриминацията). Органът на обществената власт е длъжен да възстанови възникналата щета, ако достъп до информацията е дал само на някои от журналистите и на някои от обществените медии, или че тази възможност е дадена на някого преди останалите (чл.7 и 44).

Пример 1: Известен руски производител на контейнери иска от комуналните служби от община Вършац копие от конкурсната документация във връзка с набавянето на контейнери за градската чистота. Това искане не може да се отхвърли, защото търсещият няма положението на участник в конкурса за доставка, нито може да се поставя условието, че за издаването на копие от документацията трябва да се заплати по-голяма сума от тази, която ще покрие нужните разходи за ксерокопията.

Пример 2: /НИС/Петролна промишленост – Сърбия получава искане от един журналист да му се достави информация за количеството и произхода на суравия петрол внесен през миналата година. /НИС/ ППС може да информира обществеността на пресконференция за търсената информация, но не е

задължена да го направи. Ако все пак го направи, длъжен е да отговори на журналистическия въпрос в определения срок. Обаче, в случай че преди да изпрати отговора са пристигнали още някакви въпроси от други журналисти, които се отнасят до същата информация /НИС/ ППС е длъжна да изпрати отговорите едновременно до всички журналисти, които са отправили въпроси, и по този начин да им осигури раноправност.

6. Довереното лице за достъп до обществените информации – нова институция в правовата система

Довереното лице е държавен орган, който е установен с този Закон. Неговата задача е да се грижи за безпрепятственото реализиране на правата за достъп до информацията от обществено значение, а по-специално:

- да решава за жалбите на решенията на органите на обществената власт;
- да изработи и публикува наръчник с практични упътствия за реализиране правата предвидени от закона и
- да внася в Народното събрание редовни доклади за това как органите на властта прилагат закона.

Довереното лице има своя специализирана служба. Довереното лице при извършване на дейността си е самостоятелно и независимо, което означава, че не може да иска или да получава нареждания и упътствия за своята работа от държавните органи или други лица.

III Кога достъпът до информацията от обществено значение е ограничен или изключен?

1. Основно правило: троен тест.

Търсещият информация няма винаги правото на всяка информация, с която разполага органът на обществената власт:

Органът на обществената власт не е длъжен да даде възможен достъп до исканата информация, ако в конкретния случай са изпълнени три условия (чл.8, ал.1):

1. ако един от интересите изброени в Закона е в противовес с интереса на искания да я узнае;
2. ако с достъпа до информацията този противоположен интерес сериозно ще бъде нарушен;
3. ако нуждата да се защити противоположния интерес надхвърля нуждата от защита на интереса на търсещия да я узнае, преценявайки необходимостта от забраняване на достъпа, според мерките на демократическото общество.

Проучването (теста) дали органът на обществената власт съгласно със закона отказва търсения достъп, има три части: 1./ дали търсеният достъп се отказва поради защитата на някои от изброените в Закона интереси (чл.9, 13, е 14) и ако се

установи, че е така, 2./ дали с възможността за получаване на достъп, този интерес сериозно ще бъде накърнен в конкретния случай, 3./ и дали по мерките на демократическото общество е необходимо да се попречи на достъпа до информация.

Пример: Ако предположим, че специалисти от Министерството на финансите са подготвили елаборат за злоупотреба с отделни форми на данъчните облекчения, вследствие на пропуски в регулативите или неподходящи контролиращи капацитети, а тъй като елаборатът е работен материал, има статуса на служебна тайна. Журналист, който се занимава с икономическите въпроси обработва темата за злоупотребата с данъчните облекчения и отправя искане за следните информации: Дали Министерството от началото на прилагането на новите данъчни закони е извършило един вид злоупотреба с данъчните облекчения? В каква област злоупотребите са най-чести? Кои са размерите и причините на тези злоупотреби?

Отговори на въпросите на това искане очевидно се намират в елабората, който има статус на служебна тайна. Тайността на елабората е определена според автоматизма, защото става дума за работен материал, но самият факт не означава, че тайността трябва на всяка цена да се запази. В конкретния случай съществува обществен интерес да се узнаят, за да се поправят слабостите в регулативите или контролиращите капацитети. От друга страна обнародването на тези слабости, преди да се поправят, може да доведе до още по-големи злоупотреби с данъчните облекчения ("сериозно нарушение в конкретния случай"). И така, добрата причина ("необходима в демократическото общество") да се запази тайността още известно време, може да бъде подготовка за интервентни мерки, които ще премахнат проблема (да се поправи регулативата или да се засили контрола), а журналиста може да получи отговор в този смисъл (с която истина вероятно няма да бъде доволен).

Във всеки случай, след предприемането на спешни мерки или ако мине известно време от тяхната подготовка и приемане, ще бъде значително по-малко оправдано да се пази тайността на информацията, която се съдържа в споменатия елаборат, без да се взема под внимание факта дали документа продължава да носи знака "поверително".

2. Кои са интересите изброени в Закона?

Законът (в чл.9, 13 и 14) изброява всички интереси, които могат да се противопоставят на интересите на исканият да получи информация. Извън този кръг от интереси не съществува никакъв друг, поради който органът на обществената власт може да откаже достъпа до информацията. Това са следните интереси:

* живот, здраве, безопасност или няко друго важно дело на някое лице (чл.9, ал.1, т.1);

* предутвратяване или откриване на наказателно деяние, на обвинени за наказателни деяния, водене на предварително наказателно дело, съответно водене на съдебен процес, извършване на присъда или изпълнение на наказание, воденето

на някое друго правно уредено дело, коректно постъпване и справедлив съдебен процес (чл.9, ст.1, т.2);

* отбрана на страната, национална или обществена безопасност, международни отношения (чл. 9, ал.1, т.3);

* способността на държавата да управлява икономическите процеси в страната, осъществяване на оправдани икономически интереси (чл.9, ст.1, т.4);

* държавна, служебна, делова и друга тайна (чл.9, ал.1, т.5);

* предотвратяване на злоупотребите с достъпа до информации (чл.13);

* правото на частност, на престиж и на друго право на лицето, за което се отнася търсената информация (чл.14).

3. Какво означава сериозно нарушени в конкретния случай?

Ако се установи, че достъпа до търсената информация може да се откаже с цел защита на някой от изброените интереси, то това все още не е достатъчно да се заключи, че отказа е в съгласие със Закона . Необходимо е още да се установи, че в конкретния случай този интерес за достъпа до информацията сериозно е бил нарушен. Това означава, че търсения достъп:

* сериозно е застрашил живота, здравето, безопасността или друго важно нещо за някое лице;

* сериозно е застрашил, попречил или попречил за предотвратяването или откриването на наказателно деяние, обвинение за наказателно деяние, водене на предварително наказателно следствие, съответно на съдебно дело, извършване на присъда или изпълнение на наказанието, водене на някое друго правно действие, или коректно отношение и справедлив съдебен процес;

* сериозно е застрашил отбраната на страната, националната или обществена безопасност, международните отношения;

* съществено е намалил способността на държавата да управлява икономическите процеси в страната или осъществяването на оправдани икономически интереси;

* предизвика тежки правови или други последици срещу интересите защитени от закона, които са над интереса за достъпа до информацията, която представлява държавна, служебна, делова или друга тайна;

* представлявал сериозна злоупотреба с правата за достъп до информациите;

* сериозно е нарушил правото на частност, престиж на правното лице за което лично се отнася търсената информация.

4. Необходимост в демократическото общество

В демократическото общество не е нужно да се отказва търсения достъп:

- ако и без това не могат да се защитят интересите изброени в Закона, или
- ако защитата на изброените интереси може еднакви да се реализират по друг начин, или

- ако с това в голяма степен се отнема достъпа до информация, повече отколкото е достатъчно за защитата на изброените интереси.

В много случаи на недемократична власт, за гражданите е немислимо да имат достъп до информациите, а при демократичната власт не е необходимо да им се забранява такъв достъп. Органът на обществената власт е длъжен да се ръководи от стандартите на демократическото общество, преценявайки дали в конкретния случай достъпа до информациите сериозно ще застрашава някои от изброените в Закона интереси. Като се има предвид естеството на демократическото общество, органът на обществената власт ще даде възможност за искания достъп – въпреки сериозната заплаха за някои от изброените интереси, ако това се налага от особено оправдано големия обществен интерес, още повече ако информацията се отнася до нарушаване на закона от страна на властта, превишаване на пълномощията, неадекватно извършване на дейността и друго.

Примери

Органът на обществената власт основателно отказва търсения достъп, примерно, на подобни информации:

* Кой е новият индентите на защитения свидетел Петър Петрович, и къде в момента се намира той ?

* Кои оперативни дейности, къде и кога полицията до този момент е предприела, а кои още планира да предприеме с цел залавяне на двама бегълци от затвора в Сремска Митровица?

* В кои периоди от време граничният патрул преминава през точка А и точка Б на границата с Македония?

* Транскрипция на разговора между Президента на Република Сърбия с Президента на Република Франция.

* Колко са стратегическите петролни резерви с които може да разчита Правителството при настъпващата петролна криза?

* Кой е заявил вече участието си в конкурса, ако информацията се иска преди да е приключил срока за привяване?

* Търсене на голям брой информации, например на данни за всички някога изплатени заплати на всички които са били на работа някога в едно министерство, или неразумно често повтаряното търсене на същата, а вече получена информация.

* Данни от медицинския картон на пациента Мирко Миркович, който не е дал съгласност тези данни да бъдат достъпни, не е носител на обществена функция за която същите могат да бъдат важни, а нито с поведението си в частния живот е дал повод за търсената информация.

* До какви открития е дошъл органът на властта, вършейки финасов контрол върху дейността на конкурентно частно предприятие или за състоянието на банковата сметка на някой гражданин?

* Предварително доставяне на сведение за договора, който Градския парламент е сключил с известен певец, във връзка с неговото участие на новогодишен

концерт, данни за адресите и броя на банковите му сметки, са в категорията на недостъпните.

5. Спор затова, дали търсения достъп е отказан съгласно със Закона.

Органът на обществената власт, който откаже искания достъп е длъжен да докаже, че в конкретния случай не съществува оправдан интерес от страна на търсещия да я узнае (по чл. 4). По искане на търсещия информацията, Довереното лице и друг орган за защита правата за свободен достъп до информацията, ще установят с помощта на тройния тест, дали органът на обществената власт е постъпил правилно. За тази правова процедура по-конкретно в глава IV.

IV Начин за осъществяване правото на свободен достъп до информацията от обществено значение

1. Как се започва с процедурата ?

Процедурата за осъществяване на свободния достъп до информацията от обществено значение започва с подаване на молба до служебното лице на органа на обществената власт, който разполага с информацията. Ако служебното лице за процедурата по молбата не е определено, за процедурата е задължен ръководителят на органа на властта (чл.38). Искането може да се подаде както в писмена, така и в устна форма. Органът на властта може да има свой образец за подаване на молбата, но трябва да се разгледа и молбата, която не е написан по този образец. Когато информацията се търси по устен път, молбата се записва в протокол, който води упълномощеното лице на органа на обществената власт отговорен за достъпа до информацията.

2. Какво е съдържанието на молбата?

Търсещият посочва в молбата си:

- името на органа на властта,
- своето име, презиме и адрес, съответно седалище, ако търсещият е правно лице ,
- описание на информацията, която се иска,
- и други данни, които облекчават откриването на информацията.

Пример: Журналист се обръща към Народното събрание търсейки информация за вноса на електроенергия. Заедно с молбата, напомня на упълномощеното лице от Народното събрание, че такива информации могат да се намерят в материалите събрани за нуждите на парламентарния анкетен съвет, който се е занимавал с тази тема през 2004 година.

Търсещият може да изисква от органа на обществената власт:

- информация дали притежава търсената информация,
- да му даде възможност за преглед на документа, който съдържа търсената информация,
- да му издаде копие от този документ,
- да му достави копие на документа по пощата или по друг начин.

Особено е важно да се подчертае, че търсещият не трябва да посочи причината за подаването на молбата.

(Образците за подаване на молбата се намират в допълнението № 2.)

3. Какво става с непълна или небрежно написана молба?

Упълномощеното лице на органа на властта е длъжно да покаже на търсещия как да премахне недостатъците, ако молбата е непълна (не съдържа всички необходими данни), съответно е неясна, неразбираема по отношение на това което се търси). Ако търсещият не премахне недостатъците в срок, а недостатъците са такива, че по молбата не може да се действа, органът на властта ще направи заключение за отхвърляне на молбата като неуредна.

Примери:

** Търсещият изпраща молба до “град Ниш”, но не обозначава органа до който се отнася молбата му (напр. кмет, градски съвет или градския парламент).*

** Подалият молбата иска отговора да му се достави по електронен път, но в молбата си не посочва електронен адрес.*

** Търсещият е написал неразбираемо името и презимето си .*

** Търсещият изпраща молба написана на лист с емблема на фирмата (компанията), но посочва своя личен адрес под подписа си, така че не може да се заключи, дали искането изпраща от свое име или от името на организацията.*

** Подалият молбата иска информация за това, колко органът на властта отделя за плащане на телефонните сметки, но без определяне на периода за който се иска информация (за миналия месец, за миналата година, колко е планирано за текущата бюджетна година, и друго).*

4. Срокът, в който органът на властта трябва да реагира на молбата на търсещия.

Органът на властта е длъжен без отлагане, най-късно в срок от 15 дни от деня на получаване на молбата, да реагира на молбата на търсещия информацията. Това означава, че органът е длъжен в този срок да информира подалия молбата дали притежава информацията, да му предостави възможност да прегледа документа, в който се съдържа търсената информация, както и да му издаде, съответно да му достави копие от този документ.

Ако органът на властта няма възможност, поради оправдани причини, в срок от 15 дни да реагира на молбата на търсещия информацията, длъжен е веднага да го информира за това и да определи допълнителен срок, в който ще реагира на молбата, а който не може да бъде по-дълъг от 40 дни от приемането на молбата. **Органът на властта трябва да реагира на молбата на търсещия информация в срок от 48 часа от приемането на молбата, ако информацията се отнася до:**

- защита живота и свободата на отделния индивид,
- застрашаване или защита здравето на населението,
- застрашаване или защита на околната среда

Търсещият може да подаде жалба до Довереното лице, ако органът на властта не отговори в законния срок на молбата му.

Пример: Търсещият се обръща към предучилищна институция в своята община с искане да получи копие от възпитателните планове за децата на възраст от три години (напр. защото има впечатлението, че възпитателите не работят достатъчно добре с детето му). Да кажем, че такъв докумен съществува, че търсещият лично е подал молба до упълномощеното лице на учреждението, и че на това лице му са необходими няколко минути за да намери документа и направи ксерокопие. Вероятно такова искане може да се удовлетвори “без отлагане” и задължението на служебното лице е да го извърши .

В случай обаче, че служебното лице от предучилищната институция е обременено и с други дейности (с работа по други молби или във връзка с други служебни задължения, които също така извършва), възможно е да не може веднага да се занимае с искането на търсещия информацията, но във всеки случай е задължен да му достави копие от документа в срок от 15 дни (с плащане на разходите по това).

В случай обаче, че търсещият иска да види специализирана литература, въз основа на която са направени възпитателните планове (а които, например могат да се идентифицират и намерят в библиотеката и документацията на Институцията), след като приеме молбата, упълномощеното лице ще удовлетвори същата доколкото може без отлагане (ще достави копие на възпитателните планове) и ще изпрати на търсещия съобщение, че прегледа на специализираната литература може да стане след 40 дни в помещенията на Институцията (оправдавайки се за дългия срок с времето, което е нужно на служебното лице, да установи точно за каква литература става дума и да я подготви, така че да даде възможност на търсещия да я прегледа).

5. Как постапва органът на властта, когато дава възможност за достъп до информациите?

Органът на властта писмено информира търсещия:

- че притежава или не притежава търсената информация;
- че може в служебните помещения на органа на властта, да извърши преглед на документа съдържащ исканата информация, в определено време и по определен начин, съответно;
- че ще му издаде или достави копие от този документ със сумата за необходимите разходи за ксерокопията или за доставката.

Когато органът на властта даде възможност на търсещия достъп до информацията, няма да се издава специално решение за това, а ще се напише служебна бележка.

6. Как се осъществява правото на преглеждане?

Прегледа на документа, който съдържа търсената информация става с употребата на оборудване, с което разполага органа на властта, освен когато търсещият изисква да извърши преглеждането със собствено оборудване.

Търсещият може да има оправдателни причини да иска преглеждането на документа да извърши в друго време от времето, което му е определено в съобщението.

На лицето, което не е в състояние без придружител да извърши преглед на документа, ще му се предостави възможност да направи това с придружител.

Ако органът на властта разполага с документ, който съдържа исканата информация на език, на който е подадена молбата, длъжен е да предостави документа на търсещия, на езика на който е подадена.

7. Как се осъществява правото на копие?

Органът на властта издава копие на документа, който съдържа търсената информация във форма в която се намира информацията (ксерокопие, аудиокопие, видео копие, дигитално копие и подобни). Ако не разполага с технически възможности да изработи копие на документа във формата в която се намира информацията, органът на властта ще изработи копие в друга форма или ще информира търсещият, че може да направи копие, употребявайки собствено оборудване.

Ако органът на властта разполага с документ, който съдържа търсената информация на езика на който е подадена молбата, длъжен е да предаде на търсещия копие на документа на езика на който е и подадена..

Пример: Търсещият се обръща към Авто-мото съюза с искане да му се издаде ксерокопие на цветен плакат, с който водачите на МПС се приканват да не използват мобилни телефони по време на шофиране. Обаче, упълномощеното лице на Съюза установява, че плаката е с нестандартни размери, както и че Съюза не притежава цветна ксеромашина, а само черно-бяла. Поради това информира подалия молбата, че може да му издаде само черно-бяло копие, което едновременно ще бъде с 20% по-малко от оригинала.

Търсещият приема аргумента на Съюза, но изисква да му се разреши да заснеме плаката със своя дигитален фото-апарат, което ще му даде възможност на

друго място да изработи копие на документа отговарящо на оригинала, а упълномощеното лице удовлетворява искането му.

8. Колко струва достъпа до информацията?

Съобщението за това, дали органът на властта притежава търсената информация, както и прегледа на документа, който съдържа тази информация, става безплатно. Търсещият е длъжен да плати разходите по изработването на ксерокопие на документа и неговото доставяне. Правителството на Република Сърбия определя размера на разходите за ксерокопията.

От задълженията за плащане за изработване на копия са освободени:

- журналисти, ако изискват копията с цел извършване на служебните си задължения;
- сдружения за защита на човешките права, ако копията на документите са за целите на сдружението;
- всички лица, ако търсената от тях информация се отнася до заплашване, съответно до защита здравето на населението и околната среда.

Когато търсената информация вече е обявена и достъпна в страната или е на интернет, не може да се осъществи правото на безплатно копие.

9. Как постъпва органът на властта, когато неразрешава достъпа до информация?

Ако органът на властта поради причини посочени в част III от пътеводителя, изцяло или частично, отхвърли молбата на търсещия, същият е длъжен да вземе специално решение по този въпрос. Решението за отхвърляне на молбата трябва да бъде писмено обосновано. Органът на властта е длъжен да насочи търсещия към правните възможности, с които може да възрази срещу решението.

10. Кога органът на властта проследява молбата до Довереното лице?

В случай, че органът на властта не притежава документа, който съдържа търсената информация, ще проследи молбата за достъп до информацията до Довереното лице. Същевременно ще информира Довереното лице и търсещия информацията, според познанията които има, кой притежава документа.

Довереното лице е задължено да провери дали органът, към който първоначално е отправена молбата, наистина не притежава търсената информация. Ако Довереното лице установи, че търсената информация притежава друг орган на властта, той:

- ще проследи молбата до този орган или
- ще насочи търсещия да се обърне към него.

Ако се има предвид, че търсещият остава “господар” на молбата си, той може да се потивопостави на проследяването на молбата му към друг орган. Предимство при

проследяването на молбата към друг орган е в това , че търсещият не трябва да подава нова молба. Срокът на дейност при проследяване на молбата започва да тече от деня на доставяне на молбата на другия орган.

Пример: Студент подготвя семинарна работа на тема "Насилия в сръбските семейства". Обръща се към Министерството на правосъдието за да получи информация, колко наказателни донесения са били подадени след като насилието е класифицирано за наказателно деяние, колко от тях са задвижени и колко са приключили с осъждащи присъди. Да предположиме, че Министерството не притежава такава информация, но упълномощеното лице отговарящо за достъпа до информацията знае, че такава информация има Статистическият институт, или че с част от тази информация разполага Министерството на вътрешните работи, Върховният съд и Републиканският държавен прокурор. Упълномощеното лице от страна на Министерството на правосъдието информира Довереното лице и търсещия информацията като проследява искането до Довереното лице.

11. Кога може да се изкаже жалба до Довереното лице?

Жалба на решението на органа, до който е подадена молбата за достъп до информация може да се подаде до Довереното лице, ако органът на властта отхвърли изцяло или частично искането от страна на търсещия , ако :

- не реагира на молбата на търсещия в срока, който е определен от закона ("премълчаване на управата");
- не даде възможност за преглеждане на документа, който съдържа търсената информация с употреба на оборудване с което сам разполага, съответно не разреши на търсещия да извърши преглеждане на документа, използвайки собствено оборудване;
- обуславя издаването на копие на документа със размер на заплащане, който надхвърлят износа на необходимите разходи за изработването на тези копия;
- не предостави документа за преглед, съответно не изработи копие на този документ на езика на който е подадена молбата, въпреки че разполага с документ на този език.

Търсещият може да отправи жалба до Довереното лице в срок от 15 дни от датата на доставяне на решението за отхвърляне на молбата му, или от датата когато му е отказано правото на достъп до информацията, съгласно със Закона.

Пример: Търсещият е подал молба до Областния секретариат за образование и култура за достъп до информацията за културните събития, които с подкрепата на същия секретариат са организирани през миналата година. Може да се жали пред Довереното лице ако:

- * Не получи никакъв отговор;*
- * Получи отговор от Секретариата , че няма такава информация;*
- * Не получи отговор в законния срок;*
- * Секретариатът постави условие за издаване на документа, който съдържа списъка на културните събития, с плащане на услугата за копиране което надвишава необходимите разходи (например: два пъти по-голяма цена за ксерокопия, от тази на частните фирми за копиране по страница, или цената която надвишава ценоразписа, който е установен от сръбското правителство);*
- * Търсецият изисква документите, съдържащи информация, да скенира на свой уред (който е донъсъл в Секретариата), а упълномощеното лице не му разрешава това, настоявайки да употреби служебния апарат за ксерокопия;*
- * Търсецият подава искане на словашки език, Секретариатът притежава търсения списък и на този език, но вместо него му предлага преглед на документа на сръбски.*

12. Кога не е разрешена жалба?

Не е разрешена жалба, ако искането на търсеция е отхвърлено от страна на следните държавни органи, съответно не му е дадена възможност да реализира правото си на достъп до информации съгласно със Закона:

- Народното събрание на Република Сърбия
- Президентът на Републиката
- Правителството на Република Сърбия
- Върховният съд на Сърбия
- Конституционния съд на Сърбия
- Републиканският държавен прокурор

Срещу решенията на тези органи, може да се води дело пред съответния съд в съгласие със Закона.

13. Как Довереното лице решава въпросите с жалбите?

Довереното лице решава въпросите с жалбите без отлагане, най-късно до 30 дни, от датата на подаване на жалбата.

Довереното лице ще даде възможност на органа на властта, а при необходимост и на търсецият, по писмен път да се уточни за доводите в жалбата.

Постъпвайки според жалбата, Довереното лице проверява и установява фактите, необходими за вземането на решение. При такова положение, Довереното лице има правото на преглед във всеки документ, включително и в този за който търсецият независимо от причината, не е имал възможност да го види.

14. Какво е действието на решението на Довереното лице?

Решението на Довереното лице задължава органа на властта, който не е разрешил на търсещия достъпа до информация. Решавайки по жалбата, Довереното лице във всеки конкретен случай има правото сам да даде възможност на търсещия достъп до информацията.

Ако е необходимо, сръбското правителство ще се грижи за извършването на решението на Довереното лице.

15. Какво става ако търсещият е недоволен от решението на Довереното лице?

Ако търсещият е недоволен от решението на Довереното лице, или ако Довереното лице не вземе решение в законен срок, търсещият може да започне съдебно дело пред съответния съд.

Съдебното дело е форма на външен-съдебен контрол върху работотата на държавните органи. Тъжбата се подава и предава пряко до съответния съд в срок от 30 дни от датата на получаване на решението.

Ако Довереното лице не вземе решение по жалбата в отговарящия срок, търсещият може от него да изисква да вземе решение в допълнителен срок от 7 дни. Ако и тогава Довереното лице не вземе решение, търсещият може да подаде тъжба до съда в срок от 30 дни от датата на изтичане на допълнителния срок.

16. Какво трябва да съдържа тъжбата?

В тъжбата трябва да се посочат данните:

- име и презиме, професия и местопребиваване, съответно наименование и седалище на тъжителя;
- решението на Довереното лице, съответно на органа на властта срещу чието решение не е позволена жалба (виж т.12. от пътеводителя);
- причина за подаването на тъжбата; и
- в каква посока и обем се предлага анулиране на решението.

17. Какво още може да се направи, ако властта не изпълнява своите законни задължения?

Всеки има правото пред Довереното лице да се жали от органа на властта, че не изпълнява своите законни задължения, а специално:

- за задължението да изработи и обяви информатор с основните данни за работата си (член 39.)
- за задължителното поддържане на носителя на информации, по начин който ще даде възможност за безпрепятствено реализиране правата за достъп до информациите (чл.41.)
- задължително обучение на работещите за прилагане на законоразпоредбите (член 42.)

Постъпвайки по жалбата, Довереното лице може да вземе решение, с което установява, че органът на властта не е извършил задълженията си и да наложи мерки за тяхното извършване.

Пример: Подалият молбата е поискал копие от информатора с основните данни за работата на общината. Отговорено му е, че такъв информатор все още не е направен. Търсецията може да подаде жалба до Довереното лице ако се съмнява че такъв информатор все пак съществува, но упълномощеното лице в общината не е искал да му го даде. Обаче, в случай, че информатор наистина не съществува, търсецията няма да може да го получи, дори и след решението на Довереното лице задължено за жалбите. От друга страна, обаче отбитият търсец или някой друг, може да подаде обвинение до Довереното лице, че общината не е извършила задълженията си във връзка с мерките за развитие на обществената дейност, след което Довереното лице може да наложи на общината да направи това.

Заедно с това, трябва да се подчертае, че министерството отговарящо за информационните дейности върши надзор върху провеждането на този Закон и трябва да реагира във всички ситуации, когато съществуват очевидни пречки при провеждането на Закона..

ЗАКОН
ЗА СВОБОДНИЯ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОТ ОБЩЕСТВЕНО
ЗНАЧЕНИЕ

„Държавен вестник на РС”, № 120 от 5. XI 2004.

I. ОСНОВНИ РАЗПОРЕДБИ

Предмет на закона

Член 1.

С този закон се уреждат правата за достъп до информацията от обществено значение, с които разполагат органите на обществената власт с цел осъществяване и защита интересите на обществеността за да ги знае, както и за осъществяването на свободния демократичен порядък и отворено общество.

Заради осъществяване првата за достъпност до информацията от обществено значение, с които разполагат органите на обществената власт, със закона се установява Доверено лице за информацията от обществено значение (в продължението на текста Доверено лице) като самостоятелен държавен орган, независим в извършването на компетенциите си.

Информация от обществено значение

Член 2.

Според този закон, информация от обществено значение представлява информацията, с която органът на властта разполага, възникнала във връзка с работата на органа на обществената власт, съдържаща се в определен документ, а се отнася до всичко онова, за което има оправдан интерес да се знае.

За да се смята някоя информация за информация от обществено значение, не е съществено дали източника на информацията е органът на обществената власт или някое друго лице, нито е съществен носителят на информацията (хартия, лента, филм, електронна медия и подобни) на който се намира документа, който съдържа информацията, датата на възникване на информацията, начина на узнаване на информацията, нито са съществени други подобни свойства на информацията.

.

Органът на обществената власт

Член 3.

Органът на обществената власт (в продължението на текста Орган на властта) в смисъла на закона е:

- 1) държавен орган, орган на териториалната автономия, орган на местното самоуправление, както и организация, на която е предоставено извършването на обществени правомощия (в продължението на текста: Държавен орган);
- 2) юридическо лице, което основава или финасира изцяло държавен орган, или в по-голямата му част.

Законови предпоставки за оправдания интерес

Член 4.

Смята се, че съществува винаги оправдан интереса на обществеността да знае (по член 2. от този закон), когато става дума за информацията с които разполага органът на властта, а които се отнасят до застрашаване, съответно до защитата здравето на населението и околната среда, а ако става дума за други информации, с които разполага органът на властта, смята се че е оправдан интереса на обществеността да ги знае, по член 2. от този закон, освен ако органът на властта докаже обратното.

Съдържание на правата за достъп до информацията от обществено значение

Член 5.

Всеки има право да му бъде съобщено, дали органът на властта притежава определена информация от обществено значение, съответно дали иначе тя му е достъпна.

Всеки има право да му бъде достъпна информацията от обществено значение, така че да му се даде възможност да прегледа документа, който съдържа информация от обществено значение, или правото на копие от този документ, както и по негово искане копието от документа да му се изпрати по пощата, факса, електронната поща или по друг начин.

Принципът на равенство

Член 6.

Правата от този закон принадлежат на всички при еднакви условия, без да се взима под внимание гражданство, местопребиваване, местожителство, съответно седалище или лично качество, като раса, вероизповедание, национална и етническа принадлежност, пол и подобни.

Забранена дискриминацията на журналисти или обществени медии

Член 7.

Органът на властта не може да поставя в по-добра позиция нито един журналист или обществена медия, когато няколко от тях са изпратили молба, така че само на един, преди останалите журналисти или обществени медии да даде възможност да осъществи правото си на достъп до информацията от обществено значение.

Ограничаване на правата

Член 8.

Правата от този закон могат по изключение да се поставят под ограничения, определени от закона, ако в демократическото общество това е необходимо, с цел защита от сериозни нарушения, преди всичко на интереса, основащ се на Конситуцията или закона.

Нито една разпоредба от този закон, не може да се тълкува по начин, който ще доведе до премахване на някое право, който този закон признава или на неговото ограничаване в по-голяма степен от това, което е разпоредено в алинея 1. от този член.

II. ИЗКЛЮЧВАНЕ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА СВОБОДНИЯ ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИИТЕ ОТ ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧЕНИЕ

**Живот, здраве, безопасност, правъсъдие, отбрана на страната,
национална и обществена безопасност, икономическо благосъстояние
на страната и тайната**

Член 9.

Органът на властта няма да даде възможност на търсещия да осъществи правото си на достъп до информациите от обществено значение, ако с това е:

1) застрашил живота, здравето, безопасността или друго важно нещо на някое лице;

2) застрашил, попречил или затруднил предутвърдяване или откриване на наказателно деяние, на обвинени за наказателно деяние, провеждане на предварително следствие, воденето на съдебно дело, изпълнение на присъда или извършване на наказание, или някое друго правно действие или коректно отношение и справедлив съдебен процес;

- 3) сериозно застрашил отбраната на страната, националната или обществена безопасност или международните отношения;
- 4) съществено ограничил способността на държавата да управлява икономическите процеси в страната или обратното, затруднил е осъществяването на оправдани икономически интереси;
- 5) направил достъпна информация или документ, за които чрез разпоредби или служебни актове основаващи се на закона, е одредено да защитават както държавната, служебната, деловата или друга тайна, съответно това което е достъпно само за определен кръг от хора, а поради откриването ѝ може да настанат тежки юридически или други последици срещу интересите защитени от закона, които са над интереса за достъпа до информацията..

Информация от обществено значение, която притежава орган на властта, която вече е достъпна на обществеността

Член 10.

Органът на властта не трябва да дава възможност на търсещия осъществяване правото на достъп до информацията от обществено значение, ако става дума за информация, която вече е публикувана и достъпна в страната или на интернет.

При случай от алинея 1. от този член, органът на властта в отговора си на молбата ще означа носителя на информацията (№ на държавния вестник, заглавието на публикацията и подобни), къде и кога е обявена информацията, освен ако това е вече общоизвестно.

Оспорване обявяването на информация от страна на органа на властта

Член 11.

Ако органът на властта оспори достоверността или цялостта на информацията от обществено значение която е обявена, ще съобщи истинската и цялостна информация, съответно ще даде възможност за преглед на документа, който съдържа истинската и пълна информация освен в случаите от член 9. и 14. от този закон.

Отделяне на информацията

Член 12.

Ако търсената информация, от обществено значение, може да се отдели от останалите информации в документа, за който органът на властта не е

длъжен да даде възможност на търсещият да го прегледа, органът на властта ще даде възможност на търсещият да прегледа документа, който съдържа само отделената информация.

Злоупотреба със свободния достъп до информацията от обществено значение

Член 13.

Органът на властта няма да даде възможност на търсещия да осъществи правото си на достъп до информацията от обществено значение, ако търсещият злоупотребява с правата за достъп до информацията от обществено значение, особено ако искането е неразумно, често, когато се повтаря молбата за същите или вече са получени информации или когато се искат големи количества информации.

Частност и други права на личността

Член 14.

Органът на властта няма да даде възможност да се осъществи правото на достъп до информацията от обществено значение, ако по този начин се наруши частното право, правото на престиж или някое друго право на лицето за което се касае търсената информация, освен:

- 1) ако лицето е дало съгласие;
- 2) ако става дума за личност, явление или събитие от интерес за обществеността, а по-специално ако става дума за държавен или политически функционер и ако информацията е важна, имайки предвид функцията която лицето извършва;
- 3) ако става дума за лице, което със своето държане, специално във връзка с частния му живот е дало повод за търсената информация.

III. ПРОЦЕДУРА ПРЕД ОРГАНА НА ВЛАСТТА

Молба за информиране, преглед, издаване на копие и изпращане

Член 15.

Търсещият подава писмена молба до органа на властта за осъществяване правото на достъп до информацията от обществено значение (в продължението на текста: молба).

Молбата трябва да съдържа названието на органа на властта, името , презимето и адреса на търсещият, както и най-подробно описание на информацията която се търси.

Молбата може да съдържа и други данни, които да облекчават откриването на търсената информация.

Търсещият не трябва да посочва причините за молбата.

Ако молбата не съдържа данни от алинея 2. от този член, съответно ако молбата не е правилно написана, упълномощеното лице на органа на властта е длъжно, без заплащане да поучи търсещият как да отклони тези недостатъци, съответно да предостави на търсещия упътствие за допълнение.

Ако търсещият не отклони недостатъците в определен срок, съответно до 15 дни от приемането на упътствието за допълнението, а недостатъците са такива, че по молбата не може да се действа, органът на властта ще направи заключение за отхвърляне искането като нерегулярно.

Възможност за достъп до информацията, органът на властта е длъжен да даде и въз основа на устна молбата на търсещия, която се записва в протокол, при което молба специално се записва и се прилагат срокове, като че ли молбата е подадена в писмена форма.

Органът на властта може да предпише образец за подаване на молба, но трябва да разгледа и молба, която не е съставена според този образец.

Решаване на молбата

Член 16.

Органът на властта е длъжен без отлагане, а най-късно 15 дни от деня на приемането на молбата да информира търсещият за притежаването на информацията, да му предостави на преглед документа, който съдържа търсената информация, съответно да му издаде копие или изпрати копието от документа. Копието на документа се изпраща на търсещият го в деня на напускане на архива на органа на властта, откъдето информацията е търсена.

Ако молбата се отнася до информация, за която може да се предположи че е от значение за защитата на живота или свободата на някое лице, съответно за заплахата или защитата здравето на населението и околната среда, органът на властта трябва да информира търсещият, че притежава тази информация, да му предостави за преглеждане документа който съдържа исканата информация, съответно да му издаде копие от документа, най-късно в срок от 48 часа от приемане на молбата му.

Ако органът на властта няма възможност, по оправдателни причини, в срок според алинея 1. от този член, да информира търсещия за притежаването на информацията, да му предостави документа за преглед, съдържащ търсената информация, да му я издаде, съответно да му изпрати копие от този документ, тогава е длъжен за това веднага да информира търсещия и да определи допълнителен срок, който не може да бъде по-дълъг от 40 дни от деня на приемане на молбата, за което търсещият ще бъде информиран за притежаването на информацията, ще му бъде предоставен за преглед документа, който съдържа търсената информация, ще му бъде издадено, съответно ще му бъде изпратено копие от този документ..

Ако органът на властта не отговори в срок, търсещият може да вложи жалба до Довереното лице, освен в случаите установени с този закон.

Органът на властта едновременно с информирането за това, че на търсещия ще даде възможност за преглед на документа, съдържащ търсената информация, съответно ще му издаде копие от този документ, ще съобщи на търсещия времето, мястото и начина по който информацията ще му бъде предоставена за преглед, сумата за необходимите разходи за изработване на копие на документа, а в случай че не разполага с технически средства за изработване на копието, ще запознае търсещия с възможността да използва свое оборудване за изработване на копието.

Прегледът на документа, който съдържа търсената информация се извършва в служебните помещения на органа на властта.

Търсещият, по оправдателни причини може да иска прегледа на документа, който съдържа търсената от него информация, да извърши в друго време, от времето което му е определил органът на властта, от когото се търси информацията.

На лице, което не е в състояние без придружител да извърши преглед на документа, който съдържа търсената информация, да се осигури възможността да направи това с помощта на придружител.

Ако удовлетвори молбата, органът на властта няма да издава специално решение, а ще състави за това служебна бележка.

Ако органът на властта откаже изцяло или частично да информира търсещият за притежаването на информацията, да му предостави за преглед документа, който съдържа търсената информация, и да му го издаде, съответно да му изпрати копие от документа, длъжен е да вземе решение за отхвърляне на молбата и това решение да обоснове в писмена форма, също така в решението да насочи търсещият към юридическите възможности, които може да използва срещу това решение.

Заплащане

Член 17.

Прегледът на документа, който съдържа търсената информация е безплатен.

Копие на документа, който съдържа търсената информация се издава със задължението търсещият да заплати нужните разходи за издаване на копие, а в случай на изпращане по пощата и пощенските разходите.

Правителството определя ценоразписа въз основа на който органът изчислява разходите по предишната алинея.

От задължението за заплащане по алинея 2. от този член, освободени са журналисти, когато изискват копие от документа за изпълняване на служебните си задължения, сдружения за защита на човешките права, когато искат копие на документа с цел реализация целите на сдруженията и за всички лица, когато търсената информация се отнася до застрашаване, съответно защитата здравето на населението и околната среда, освен в случаите по член 10. ал. 1. от този закон.

Довереното лице следи практиката на заплащане и освобождаването от заплащане и изпраща препоръка до органите на властта с цел равноправност в практиката.

Предоставяне за преглед и изработване на копие

Член 18.

Прегледът на документа, който съдържа търсената информация се върши с употребата на оборудване с което разполага органът на властта, освен когато търсещият иска да извърши прегледа, употребявайки собствено оборудване.

Органът на властта издава копие на документа (ксерокопие, аудио копие, видео копие, дигитално копие и подобни), който съдържа търсената информация, във форма в която информацията се намира.

Ако органът на властта не разполага с технически възможности за изработване на копие на документа, според алинея 2. от този член, ще изработи копие на документа в друга форма.

Ако органът на властта разполага с документ, който съдържа търсената информация на езика на който е подадена молбата, същият е длъжен да достави на търсещият документа за преглед и изработване на копие на езика на който е подадена молбата му.

Препращане молбата до Довереното лице

Член 19.

Когато органът на властта не притежава документа, който съдържа търсената информация, ще препрати молбата до Довереното лице и ще информира Доверено лице и търсещият кой притежава, според информацията която има, документа.

Реагиране на Довереното лице спрямо препратената молба

Член 20.

След получаване на молбата, Довереното лице проверява дали документът, който съдържа търсената информация за която се отнася молбата, притежава органът на властта, който ме е препратил молбата.

Ако установи, че документа според ал.1. от този член не е в притежание на органа на властта, който му е препратил молбата на търсещия, Довереното лице ще изпрати молбата до органа на властта, който притежава този документ, освен ако търсещият не е пожелал нещо друго, и за това ще информира търсещия или ще изпрати търсещия към органа на властта, който притежава търсената информация.

Начинът на действие, според ал.2. от този член, ще се определи от Довереното лице в зависимост от това, по кой начин по-ефикасно ще се реализира правото на достъп до информациите от обществено значение.

Ако Довереното лице достави молба до органа на властта според ал. 2. от този член, срокът предвиден според член 16. от този закон, започва да тече от деня на доставянето.

Други разпоредби за действие

Член 21.

За действията пред органа на властта се прилагат разпоредбите от закона, с които се уреждат общите административни дейности, които се отнасят до решенията на първостепенния орган, освен ако със закона не е решено по друг начин.

IV. ПРОЦЕДУРА ПРЕД ДОВЕРЕНОТО ЛИЦЕ

Право на жалба

Член 22.

Търсещият може да изкаже жалба до Довереното лице в срок от 15 дни от деня на доставяне на решението от органа на властта, ако:

- 1) органът на властта, в противовес с член 16. ал.1. и 3. от този закон откаже да информира търсещия, за това дали притежава определена информация от обществено значение или тя му е иначе достъпна, откаже да му предостави на преглед документа, който съдържа търсената информация, откаже да му издаде, съответно изпрати копие на документа, или това не извърши в законния срок;
- 2) органът на властта, обратно на член 16., ал.2. от този закон не отговори в определения срок на молбата на търсещия;
- 3) органът на властта обратно на член 17, алинея 2. от този закон, постави условие за издаване копие на документа, който съдържа търсената информация със заплащане, което надвишава стойността на необходимите разходи за изработване на копие;
- 4) органът на властта не даде на преглед документа, който съдържа търсената информация по начина предвиден в член 18. ал.1. от този закон;
- 5) органът на властта не даде на преглед документа, който съдържа търсената информация, съответно не издаде копие на този документ по начина предвиден в член 18., ал.4. от този закон;

Срещу решението на Народното събрание, президентът на Републиката, Правителството на Република Сърбия, Върховният съд на Сърбия, Конституционният съд и Републиканският държавен прокурор, не може да се изкаже жалба;

Срещу решението от алинея 2. от този член може да се задвижи административен спор, съгласно със закона, за което съдът по служебно задължение ще информира Довереното лице.

Решението на Довереното лице по жалбата

Член 23.

За процедурата пред Довереното лице се прилагат разпоредбите от закона, с които се уреждат общите административни дейности, а които се отнасят до решенията на второстепенния орган за жалби, освен ако с този закон не е решено по друг начин.

Член 24.

Довереното лице взема решение без отлагане, а най-късно в срок от 30 дни от деня на предаване на жалбата, като даде възможност на органа на властта писмено да се изясни, а при нужда и на търсещия.

Довереното лице отхвърля жалбата, която е недопустима, ненавременна и направена от страна на неупълномощено лице.

Органът на властта доказва, че е действувал съгласно със задълженията си предвидени с този закон.

Решение на Довереното лице във връзка с мерките за развитие на публичността на работа

Член 25.

Довереното лице може при жалба или по служебно задължение да вземе решение, с което установява че органът на властта, освен по член 22. , ал. 2. от този закон, не е извършил задълженията си предвидени от този закон и да му наложи мерки за тяхното извършване, като преди това даде възможност на органа на властта по писмен път да се уточни.

Не може да се подаде заявление според ал.1. от този член в случаите, когато в този закон е предвидено правото на жалба.

Установяване на фактическото положение от страна на Довереното лице

Член 26.

Довереното лице предприема действия за установяване на фактическото положение, които са необходими за да се вземе решение по членове 24. с 25. от този закон.

На Довереното лице ще бъде дадена възможност, с цел установяване на фактическото положение според ал.1. от този член, да има преглед върху всеки носител на информация, върху който се прилага този закон.

Правна възможност срещу решението на Довереното лице

Член 27.

Срещу решението на Довереното лице може да се задвижи административен спор.

Задължителност за решенията и заключенията

Член 28.

Решенията и заключенията на Довереното лице за задължителни.

Извършване на решенията и заключенията на Довереното лице, в случай на нужда се осигурява от Правителството на РСърбия.

V. ИЗБИРАНЕ, ПОЛОЖЕНИЕ И КОМПЕТЕНТНОСТ НА ДОВЕРЕНОТО ЛИЦЕ

Седалище на Довереното лице

Член 29.

Седалището на Довереното лице е в Белград.

Избиране

Член 30.

Народното събрание на Република Сърбия (в продължението на текста Народно събрание) избира Довереното лице по предложение на Съвета на Народното събрание, който отговаря за информирането.

За Доверено лице се избира личност, с признат престиж и квалификации в областта на защитата и развитието на човешките права.

Доверено лице може да бъде, лице което изпълнява условията за работа в държавните органи, което е завършило юридически факултет и има най-малко десет години трудов стаж.

Довереното лице не може да бъде лице, което извършва функция или е на работа в друг държавен орган или политическа партия.

Довереното лице се избира за срок от седем години.

Същото лице може да бъде избрано за Доверено лице най-много два пъти.

Прекрътяване на мандата

Член 31.

Длъжността на Довереното лице се прекратява с изтичане срока на мандата му, по лична молба, когато навърши шейсет и пет годишна възраст и при уволнение.

Решението за прекратяване на длъжността на Довереното лице взема Народното събрание.

Довереното лице се уволнява от длъжността ако бъде осъден за наказателно деяние със затвор, ако трайно изгуби трудовата си способност, ако извършва функция или е на работа в друг държавен орган или политическа партия, ако изгуби гражданството на Република Сърбия или ако непрофесионално и несъвестно извършва работното си..

Стъпките за уволнение на Довереното лице се подемат по инициатива на една трета от депутатите в парламента.

Съветът на Народното събрание, отговарящ за информирането, установява дали съществуват причини за уволнение и за това информира Народното събрание.

Съветът на Народното събрание отговарящ за информирането осведомява Народното събрание и за молбата на Довереното лице да му се прекрати длъжността, както и за изпълване на условията за прекратяване на длъжността поради навършени старосни години.

Ако по молбата за прекратяване на длъжността, Народното събрание не вземе решение до 60 дни, ще се смята че с изтичането на този срок е престанала длъжността на Довереното лице.

В останалите случаи, длъжността на Довереното лице престава на датата, която Народното събрание е посочила в решението си.

Позицията на Довереното лице

Член 32.

Довереното лице е самостоятелно и независимо когато извършва своите правомощия.

При извършване на правомощията си, Довереното лице няма да търси, нито ще приема нареждания и упътствия от държавните органи или от други лица.

Довереното лице има право на заплата еднаква със заплатата на съдия от Върховният съд, както и на други права въз основа на работата, съгласно със закона и правото на възстановяване разходите възникнали във връзка с извършването на правомощията си.

На Довереното лице не може да се търси отговорност за мнение, което е изнъсъл или за предложение което е дал при извършване на правомощията си, а при задвижено дело във връзка с наказателно деяние извършено при изпълнение на правомощията си, не може да бъде арестуван без одобрението на Народното събрание.

Заместник на Довереното лице

Член 33.

Довереното лице има заместник, когото избира Народното събрание по предложение на Довереното лице.

Довереното лице предлага за свой заместник лице, което изпълнява условията за работа в държавните органи.

Заместникът на Довереното лице се избира за период от седем години..

Същото лице може да бъде избрано за заместник на Довереното лице най-много два пъти.

Заместникът на довереното лице извършва длъжността Доверено лице в случаите, когато Довереното лице отсъства, при смърт, изтичане на мандата, уволнение, и при временно или продължително възпрепятствие на Довереното лице да извършва правомощията си.

Освобождаване от длъжност на заместника на Довереното лице става по начин предвиден за прекратяване длъжността на Довереното лице.

Дейностите за освобождаване от длъжност на заместника на Довереното лице се предприемат и по инициатива на Довереното лице.

Специализирана служба на Довереното лице

Член 34.

Довереното лице има специализирана служба, която му помага при извършване на правомощията.

Довереното лице приема акт, за който дава съгласие Народното събрание, с който урежда работата на своята специализирана служба. Довереното лице самостоятелно решава, съгласно със закона, за приемането на лица на постоянна работа в специализираната служба, като се ръководи от нуждата за професионално и ефикасно извършване на правомощията си.

За работещите в специализираната служба на Довереното лице се прилагат отговарящите разпоредбите за трудовите отношения в държавните органи.

Финасовите средства за работата на Довереното лице и неговата специализирана служба се осигуряват от бюджета на Република Сърбия.

Правомощия на Довереното лице

Член 35.

Доверено лице:

- 1) следи за зачитане задълженията на органите на властта установени с този закон и информира обществеността и Народното събрание за това;
- 2) дава инициатива за приемане или промяна в разпоредбите с цел прилагане и развитие на правата за достъпа до информацията от обществено значение;
- 3) предлага на органите на властта предприемането на мерки с цел развитие на тяхната дейност уредена с този закон;
- 4) предприема мерки за обучението на работещите в държавните органи и познаването на работещите с техните задължения във връзка с правата за достъп до информацията от обществено значение, с цел ефективното прилагане на този закон;
- 5) решава жалбите срещу решенията на органите на властта, с които са нарушени правата уредени чрез този закон;
- 6) информира обществеността за съдържанието на този закон, както и за правата уредени чрез този закон;
- 7) извършва и други дейности определи с този закон;

Доклад

Член 36.

В срок от три месеца след приключване на фискалната година, Довереното лице предава на Народното събрание годишен доклад-баланс за дейностите предприемани от страна на органите на властта във връзка с прилагането на този закон, както и за своите дейности и разходи.

Заедно с доклада-баланс от ал.1. на този член, Довереното лице предава на Народното събрание и други доклади, когато прецени че това е необходимо.

VI. МЕРКИ ЗА РАЗВИТЕТО НА ПУБЛИЧНОСТТА НА РАБОТАТА НА ОРГАНИТЕ НА ВЛАСТТА

Наръчник за осъществяване на правата

Член 37.

Довереното лице, без отлагане подготвя и издава на сръбски език и на езиците, които са в служебна употреба наръчника с практичните упътствия за успешното осъществяване на правата уредени чрез този закон.

В наръчника от ал.1. от този член трябва специално да се посочат съдържанието и размера на правата за достъп до информацията от обществено значение, както и за начина по който тези права могат да се осъществят.

Задължението на Довереното лице е чрез печата, електронните медии, интернетa, обществените трибуни и по други начини да упознаят обществеността със съдържанието на наръчника от ал.1 от този член.

Упълномощено лице на органа на властта

Член 38.

Органът на властта ще определи едно или няколко служебни лица (в продължението на текста - упълномощено лице) за дейности във връзка с молбите за свободен достъп до информацията от обществено значение

Упълномощено лице:

1) приема молбите, информира търсещият за притежаването на информация, осигурява преглед на документа който съдържа търсената информация, съответно доставя информацията по съответен начин, отхвърля молбата чрез решение, предлага на търсещите необходимата помощ за реализиране на техните права установени със закона;

Ако не е определено упълномощено лице от ал.1. от този член за дейности по молбите, тогава е отговорен ръководителят на органа на властта.

Задължение за публикуването на информатор

Член 39.

Най-малко един път в годината държавният орган изработва информатор с основните данни за своята дейност, който съдържа специално:

1) описание на пълномощията, задълженията и организационната структура;

2) данни за бюджета и средствата за работа;

3) данни за видовете услуги, които директно предлага на заинтересуваните лица;

4) начин за подаване на молба до държавия орган, съответно подаване на жалба срещу неговите решения, действия или постъпки;

5) преглеждане на молбата, жалбата и другите директни мерки предприети от страна на заинтересуваните лица, както и решението на държавния орган по повод подадените молби и вложените жалби, съответно отговор на директните мерки предприети от страна на заинтересуваните лица;

6) данни за начина и мястото за пазене носителя на информацията, вида информация която притежава, вида информация която дава за преглед, както и описание начина за подаване на молбата;

7) имената на отговорните лица от държавия орган и описание на техните правомощия и длъжности, както и дейностите за които те вземат решения;

8) правила и решения на държавия орган, които се отнасят до публичността на работа на този орган (работно време, адрес, телефони за връзка, идентификационни белези, достъпност на лицата със специални нужди, достъпност до заседанията, възможност за аудио и видео записи и др.) както и всяко автентично тълкуване на тези решения;

9) правила и решения за изключване и органичаване на публичността на работата на държавния орган, както и тяхното обосноваване;

Държавният орган ще даде възможност на заинтересуваното лице, без да плаща да прегледа информатора, съответно ще му даде екземпляр от информатора, като заплати нужните разходи за това.

Упътствие за публикуването на информатора

Член 40.

Довереното лице издава упътствие по член 39. от този закон и предлага съвети по искане на държавия орган, с цел правилно, цялостно и навременно изпълняване на задълженията за публикуване на информатора.

Поддържане носителя на информация

Член 41.

Органът на властта ще поддържа носителя на информация, така че да даде възможност за реализиране правата на достъп до информациите от обществено значение, съгласно със закона.

Обучение на работещите

Член 42.

С цел плодотворното прилагане на този закон, държавният орган върши обучение и запознаване на работещите с техните задължения, във връзка с правата уредени с този закон.

Обучението на работещите от ал.1. от този член обхваща специално: съдържанието, обема и значението на правата за достъп до информацията от обществено значение, действията за осъществяване на тези права, дейностите с носителите на информация, тяхното поддържане и запазване както и видовете данни, които държавният орган е длъжен да публикува. .

Предаване информацията на Довереното лице

Член 43.

Упълномощеното лице на държавния орган предава годишен доклад (информация) на довереното лице за дейността на този орган, който съдържа данни за:

- 1) броя на подадени молби, броя на изцяло или частично усвоените молби, както и броя на отхвърлените и отбити молби;
- 2) броя и съдържанието на жалбите на решенията, с които се отбива молбата;
- 3) общата стойност на заплатените компенсации за реализиране правото на достъп до информацията от обществено значение;
- 4) предприетите мерки във връзка със задължението за публикуване на информатора;
- 5) предприетите мерки във връзка с поддържането на носителя на информации;
- 6) предприетите мерки във връзка с обучението на работещите;

VII. ОБЕЩЕНИЕ НА ЩЕТИТЕ

Член 44.

Органът на властта отговаря за щетата настъпила поради това , че медията не е могла да обяви информация, тъй като неоправдано ѝ е отказано или ограничено правото на достъп до информацията от обществено значение по член 5. от този закон, съответно че журналист или медия са поставени в привилегировано положение, в противовес на разпоредбата от член 7. от закона.

VIII. КОНТРОЛ

Член 45.

Контролът върху провеждането на този закон извършва министерството, отговарящо за дейностите за информиране.

IX. НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 46.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се накаже за нарушение упълномощено лице от органа на властта, ако органът на властта:

- 1) постъпи в противовес с принципа за еднаквост (член 6.);
- 2) дискриминира журналист или медия (член 7.);
- 3) не обозначи носителят на информацията, къде и кога е публикувана търсената информация (член 10. ал.2.)
- 4) не съобщи истинската и цялостна информация, съответно не позволи преглед на документа, който съдържа истинската и цялостна информация (член 11.);
- 5) не предостави на търсещият възможността за преглед на документа и не изработи копие на документа на езика на който е подадена молбата (член 18. ал.4);
- 6) откаже да приеме молбата, не информира търсещият за притежаването на информация или не осигури преглед на документа, който съдържа търсената информация, съответно не изпрати копие на документа по отговарящ начин, не вземе решение за отхвърляне на молбите и откаже да предостави на търсещите необходимата помощ за реализиране на техните права (член 38., ал.2, точка 1.)

Член 47.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се глоби отговорното лице в държавния орган, ако държавния орган пропусне да изработи информатор със задължителните данни за работата си (член 39.)

Член 48.

С парична глоба от 5.000 до 50.000 динара ще се глоби упълномощеното лице от държавния орган за нарушение, ако пропусне да предаде годишен

доклад на Довереното лице за дейностите на този орган, предприети с цел прилагане на този закон със задължителните данни (член 43.).

Х. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 49.

Органите на властта ще назначат упълномощени лица за решаване молбите за свободен достъп до информацията от обществено значение в срок от 30 дни от влизането в сила на този закон.

Народното събрание ще избере Доверено лице в срок от 45 дни от влизането в сила на този закон.

Член 50.

Този закон влиза в сила осем дни след публикуването му в "Държавен вестник на Република Сърбия".

ПРИМЕРИ НА ОБРАЗЦИТЕ

ЗА ПОДАВАНЕ НА МОЛБИ И ЖАЛБИ

.....

име и седалище на органа до който се изпраща искането

МОЛБА

за достъп до информация от обществено значение

Въз основа на член 15. ал. 1. от Закона за свободния достъп до информацията от обществено значение („Държавен вестник на РСърбия“ №. 120/04), от говрепосочения орган изисквам *:

- ☐ информация дали притежава исканата информация;
- ☐ преглед на документа, който съдържа исканата информация;
- ☐ копие на документа, който съдържа исканата информация;
- ☐ доставяне на копие на документа, който съдържа исканата информация:**
 - ☐ по пощата
 - ☐ по електронната поща
 - ☐ по факса
 - ☐ по друг начин:*** _____

Това искане се отнася до следните информации:

.....

(да се посочи най-прецизно описанието на информацията която се иска, както и останалите данни които облекчават търсенето на исканата информация)

Търсещ информацията / Име и презиме

адрес

ден _____ 200__ година

други данни за връзка

подпис

* В квадратчето означете кои законни права на достъп до информацията искате да осъществите.

* В квадратчето означете начина на доставяне на копие на документа.

*** Когато изисквате друг начин на доставяне, задължително напишете кой начин на доставяне искате.

ПРИМЕР ЗА СВЕДЕНИЯТА ОСИГУРЯВАЩИ ДОСТЪПА ДО ИНФОРМАЦИИТЕ

.....
(сме и седалище на органа)
Номер.....:
Дата:

Въз основа на член 16. ал. 1. от Закона за свободния достъп
до информацията от обществено значение, постъпвайки по искане
(.....
)

име и презиме на подалия молбата
за преглеждане на документа който съдържа(.....)
описание на исканата информация
доставям:

С В Е Д Е Н И Я

за предоставяне за преглед на документа, който съдържа
исканата информация и правенето на копие

Постъпвайки по искане номер, който е подал
(.....), в срок установен с член 16. алинея 1.
име и презиме на търсещия информацията
от Закона за свободен достъп до информацията от обществено значение
информираме Ви, че на датата, в периода, в
помещенията на органа, можете да извършите преглед на документа, в който се
съдържа исканата информация, която сте посочили в молбата.

По този повод, по Ваше желание ще Ви бъде издадено копие на документа с
търсената информация.

Копието на страницата формат А4 е на стойност от динара.
Стойността на общите разходи за изработване на копие за искания документ
е на стойност от динара и се плаща по банкова сметка:
.....

Доставено:

1. На посочения (М.П)
2. архива

.....
(подпис на упълномощеното лице
съответно на ръководителя на органа)

ПРИМЕР ЗА ЖАЛБА СРЕЩУ РЕШЕНИЕТО ЗА ОТКАЗ НА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯТА

До Довереното лице за информациите от обществено значение

Адрес за поща: Неманина № 22-26

Белград

Дело №.: _____

ЖАЛБА*

(_____)

(Име, презиме, съответно название, адрес и седалище на тѣжителя)

Срещу решението (_____)

(название на органа който е взел решение)

номер _____ от _____ година, в _____ екземпляра.

Посоченото решение изцяло отхвърлям, тѣй като не се основана на Закона за свободен

достѣп до информациите от обществено значение.

В изложението на посоченото решение, в противовес с член _____** от Закона за свободния достѣп до информациите от обществено значение, неоснователно е отхвърлена моята молба. Затова смятам, че органѣт с решението си да отхвърли молбата ми, е нарушил конституционното и законно право за достѣп до информациите от обществено значение.

Вѣз основа на изнесените причини, предлагам да се зачете жалбата, така че да се анулира решението на първостепенния орган и да се даде възможност за достѣп до исканата информация.

Подавам жалбата в законен срок, установен с член 22., алинея 1. от Закона за свободен достѣп до информациите от обществено значение.

Подал жалбата/ Име и презиме

адрес

други данни за връзка

подпис

дата _____ 200__ година

* Забележка: В жалбата трябва да се посочи решението което се оспорва, наименованието на органа, който го е взел, както и номера и датата на решението. Достатѣчно е жалещият да изложи в жалбата си в какво отношение е недоволен от решението, като не трябва специално да обосновава жалбата си.. В този образец е дадена само една от възможните версии за обоснование на жалещия се, когато първостепенният орган е взел решение за отхвърляне искането за достѣп до информациите.

** Забележка: Да се посочи членѣт от Закона, който органѣт на властта е нарушил със забраната за достѣп до информациите. Най-често става дума за разпоредби съдържащи се в членове 8-14 от Закона за свободния достѣп до информации от обществено значение, които се отнасят до изключване и ограничаване правата за достѣп до информациите.

ПРИМЕР ЗА ЖАЛБА КОГАТО НЕ СЕ Е РЕШАВАЛО ПО МОЛБАТА (ПРЕМЪЛЧАВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО)

До Довереното лице за информациите от обществено значение
Адрес за поща: Неманина № 22-26
Белград

Съгласно с член 22. от Закона за свободния достъп до информациите от
обществено значение подавам::

ЖАЛБА

Поради нереагиране на органа (_____) на
(назив органа)

Молбата ми за достъп до информациите от обществено значение в законния срок.

Датата _____ съм подал (_____)
(название на органа към който съм подал молбата)

молба за достъп до информациите от обществено значение, в която от съответния
орган съм изисквал (_____)
посочете данни за исканата информация

В допълнението Ви доставям потвърждение за подадената молба (копие на
молбата).

Тъй като от подаване на молбата е изтекъл законния срок, през който органа на
властта е бил длъжен да отговори на молбата ми, съобразно член 16., ал.1. и 3. от
Закона, настъпили са условия за подаване на жалба до Довереното лице.

_____ ,

дата _____ 200__ година

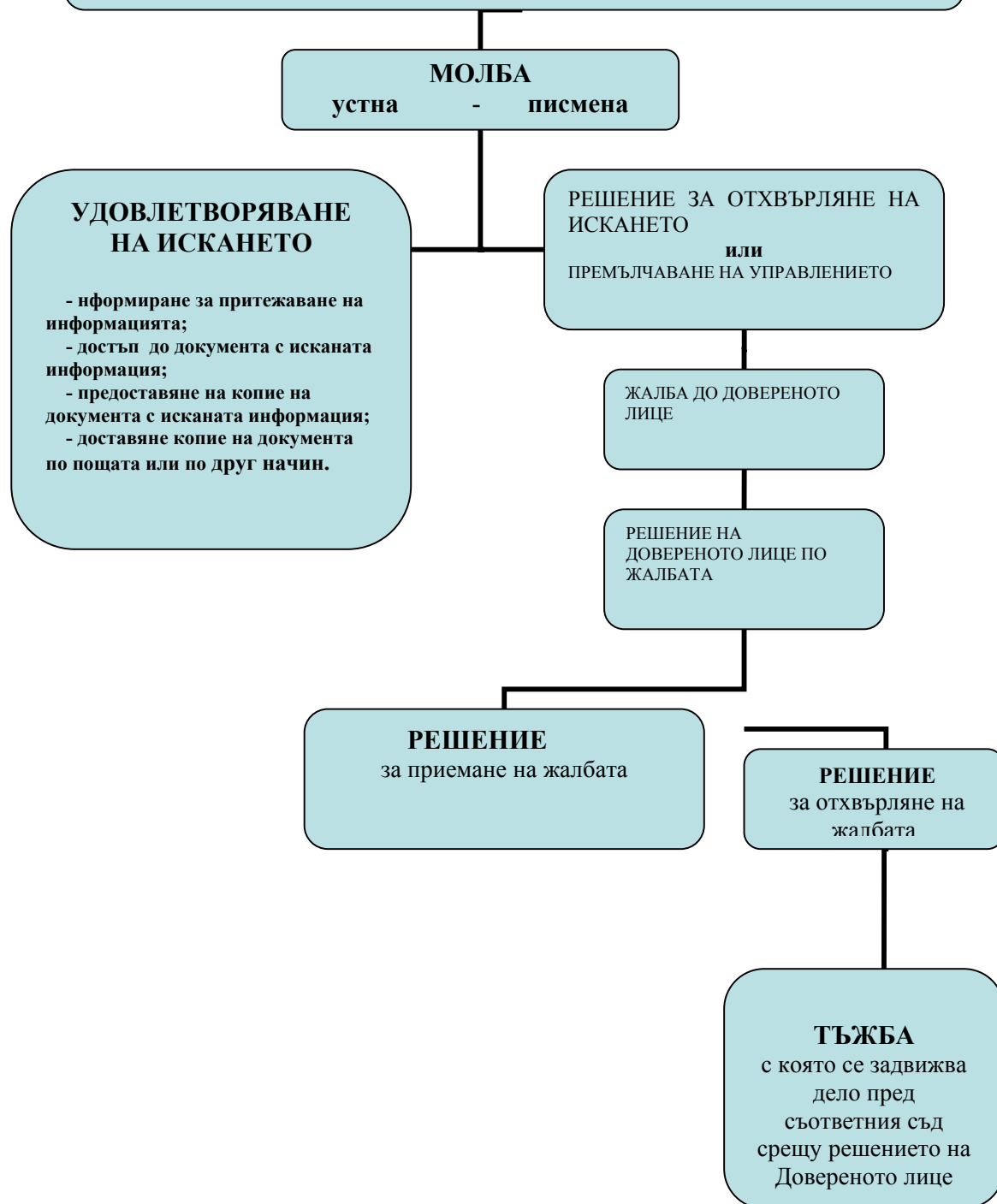
Подад жалба / Име и презиме

адрес

други данни за контакт

подпис

СХЕМАТИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДЕЙСТВИЯТА ЗА ДОСТЪП ДО ИНФАРМАЦИИТЕ

СПИСЪК И АДРЕСИ
на някои органи на официалната власт в
Република Сърбия

Най-висши държавни органи

Президент на Република Сърбия– «Андричев венац» 1
Народно събрание на Република Сърбия– «Краля Милана» 14
Правителство на Република Сърбия– «Неманина» 11
Върховен съд на Сърбия– «Ресавска» 42
Конституционен съд на Сърбия– «Неманина» 26
Републиканска държавна прокуратура– «Неманина» 24

Министерства

Министерство на вътрешните работи– «Кнеза Милоша» 101
Министерство на финансиите – «Неманина» 22-26
Министерство на правосъдието – «Неманина» 22-26
Министерство на държавното и местно самоуправление– «Бирчанинова» 6
Министерство на селското стопанство, горите и водните ресурси- «Неманина» 22-26
Министерство на промишлеността – «Краля Милана» 16
Министерство на минното дело и енергетиката – «Краля Милана» 36
Министерство на капиталните инвестиции – «Неманина» 22-26
Министерство на търговията, туризма и услугите – «Неманина» 22-26
Министерство на икономическите отношения с чужбина – «Грачаничка» 8
Министерство на труда, заетостта и социалната политика – «Неманина» 22-26
Министерство на науката и защитата на околната среда – «Неманина» 22-26
Министерство на просветата и спорта – «Неманина» 22-26
Министерство на културата – «Влайковичева» 3
Министерство на здравеопазването – «Неманина» 22-26
Министерство на вероизповеданието – «Нушичева» 4
Министерство на диаспората – «Васе Чарапића» 20

Съдилища

Белградски окръжен съд – «Савска» 17-а
 Първи Белградски общински съд – «Савска» 17-а
 Втори Белградски общински съд – «Савска» 17-а
 Трети Белградски общински съд – «Тимочка» 15
 Четвърти Белградски общински съд – Булевард «Михайла Пупина» 10
 Пети Белградски общински съд – «Устаничка» 14
 Обреновачки общински съд – «Боре Чири» бб, Обреновац
 Лазаревачки общински съд – «Караджорджевича» 19, Лазаревац
 Сопотски общински съд – «Космайска» 3, Сопот
 Младеновачки общински съд – «Милосава Влаича» 76, Младеновац
Валевски окръжен съд– «Караджорджева» 48, Валево
Вранянски окръжен съд – Площад «Република» 1, Враня
Гнилански окръжен съд – Вранянски окръжен съд
Зайечарски окръжен съд – «Генерала Гамбете» бб, Зайечар

Зренянский окръжен съд– «Кей Другог октобра» 1, Зренянин
Ягодински окръжен съд– «Кнегине Милице» 86, Ягодина
Косовскомитровички окръжен съд– Кралевачки окръжен съд
Крагуевачки окръжен съд– Площад «Войводе Радомира Путника» 4, Крагуевац
Кралевачки окръжен съд– «Караджорджева» 5, Кралево
Крушевачки окръжен съд– Площад «Косовских юнака» 3, Крушевац
Лесковачки окръжен съд– «Пана Джукича» 27, Лесковац
Неготински окръжен съд– Площад «Стевана Мокранца» 1, Неготин
Нишки окръжен съд – «Вождова» 23, Ниш
Новопазарски окръжен съд– «Житни търг» 16, Нови Пазар
Новосадски окръжен съд– «Сутиеска» 3, Нови Сад
Панчевачки окръжен съд– «Войводе Путника» 13-15, Панчево
Печки окръжен съд – Лесковачки окръжен съд
Пиротски окръжен съд– «Сръбских владара» 126-а, Пирот
Пожаревачки окръжен съд – «Йова Шербановича» 4, Пожаревац
Призренски окръжен съд – Пожаревачки окръжен съд
Прищински окръжен съд– Нишки окръжен съд
Прокуплевски окръжен съд– «Таткова» 1, Прокупле
Смедеревски окръжен съд– Площад «Република» 2, Смедерево
Сомборски окръжен съд– «Степе Степановича» 66, Сомбор
Суботички окръжен съд– «Сенчански пут» 1, Суботица
Ужички окръжен съд– «Наде Матич» 6, Ужице
Чачански окръжен съд– «Цара Душана» 6, Чачак
Шабчански окръжен съд– «Господар Евремова» 8, Шабац

Белградски висш търговски съд– «Неманина» 22-26

Белградски търговски съд– «Масарикова» 2, Белград
Нишки търговски съд– «Светосавска» 7-е, Ниш
Крагуевачки търговски съд– Площад «АВНОЮ», Крагуевац
Пожаревачки търговски съд– «Йована Шарбановича» 4, Пожаревац
Ужички търговски съд– «Наде Матич» 6, Ужице
Заечарски търговски съд– Площад «Ослободjenja» 30, Зайечар
Кралевачки търговски съд– «Цара Душана» 41, Кралево
Валевски търговски съд– «Караджорджева» 43, Валево
Лесковачки търговски съд– «Благоя Николича» 1, Лесковац
Новосадски търговски съд– «Сутиеска» 3, Нови Сад
Сомборски търговски съд– «Живоина Мишича» 23, Сомбор
Суботички търговски съд – «Маресов луг» 1, Суботица
Сремско Митровички търговски съд– «Светог Димитрия» 39,
Сремска Митровица
Панчевачки търговски съд– «ЮНА» 13, Панчево
Зренянински търговски съд–«Кей 2. октобра» 1, Зренянин
Чачански търговски съд– «Цара Душана» 6, Чачак

Специални организации

Републикански институт по геодезия– Булевард «Войводе Мишича» 39

Сръбски републикански институт по хидрометеорология – «Кнеза Вишеслава» бб
 Републикански статистически институт – «Милана Ракича» 5
 Републиканска пътна дирекция – «Автобан за Ниш» бб
 Републиканска дирекция за имуществото на Република Сърбия – «Грачаничка» 8
 Агенция за рециклиране на Република Сърбия – «Масарикова» 5
 Република Сърбия – Агенция за чужди капиталовложения и промовиране на износа – «Теразия» 23
 Комисариат за бежанците – «Царице Милице» 2
 Република Сърбия- Управление за държавните доставки – «Кнеза Милоша» 20
 Сръбски сеизмологически институт – «Парк Ташмайдан» бб
 Републикански институт за развитие – «Македонска» 4
 Републикански секретариат за законодателство – «Неманина» 11
 Безопасно-информативна агенция (БИА) – «Кралице Ане» бб
 Републикански институт за информатика и интернет – «Дечанска» 8-а
 Агенция за развитие на инфраструктурата на местното самоуправление «Омладинских бригада» 1, СИБ III
 Център за разминирание – «Войводе Тозе» 31

Държавни предприятия

Институт за учебници и учебни помагала – «Милорада Йовановича» 11, 11000 Белград
 ДП „Национален парк Копаоник“ – «Сунчани върхови» бб, 36000 Копаоник
 ДП „Национален парк Джердап“ – «Краля Петра I» 14-а, 19220 Дони Милановац
 ДП „Национален парк Фрушка Гора“ – «Змајев тръг» 1, 21208 Сремска Каменица
 ДП Държавно предприятие за скривалищата – «Браничевска» 3, 11000 Белград
 ДП „Сръбска петролна промишленост“ – «Народног фронта» 12, 21000 Нови Сад
 ДП „Сърбия гори“ – Булевард «Михайла Пупина» 113, Нови Белград
 ДП „ЖТП Белград“ – «Неманина» 6, 11000 Белград
 ДП „Летище“ – Летище Белград, 11000 Белград
 ДП „ПТТ Транспорт“ – «Таковска» 2, 11000 Белград
 ДП „Сръбско електростопанство“ – «Балканска» 13, 11000 Белград
 ДП Радио телевизия Сърбия – «Таковска» 10, 11000 Белград
 ДП „Сърбия вода“ – «Булевар уметности» 2, 11000 Белград
 ДП „Държавен вестник на РСърбия“ – «Краля Милутина» 27, 11000 Белград
 ДП „Панорама“ Прищина-Белград – «Крунска» 44, 11000 Белград

Общини

Северно-бачки окръг:
 Община Бачка Топола – «Маршала Тита» 30
 Община Мали Иджош – «Маршала Тита» 32
 Община Суботица – Площад «Слободе» 1

Средно-банатски окръг:

- Община Житище – «Цара Душана» 15
- Община Зренянин – Площад «Слободе» 10
- Община Нова Църня – «ЮНА» 10
- Община Нови Бечей – «Жарка Зренянина» 8
- Община Сечан – «Вожда Караджорджа» 57

Северно-банатски окръг:

- Община Ада – Площад «Ослободжени» 1
- Община Канижа – Площад «Едварда Карделя» 1
- Община Кикинда – Площад «Сръбских доброволяца» 12
- Община Нови Кнежевац – «Краля Петра I Караджорджевича» 1
- Община Сента – «Главни търг» 1
- Община Чока – «Потиска» 10

Южно-банатски окръг:

- Община Алибунар – «Търг слободен» 4
- Община Бела Църква – «Светозара Милетича» 2
- Община Вършац – «Търг победе» 1
- Община Ковачица – «Търг Маршала» 50
- Община Ковин – «ЮНА» 50
- Община Опово – «Бориса Кидрича» 10
- Община Пландище – «Войводе Путника» 38
- Община Панчево – «Краля Петра» 2-4

Западно-бачки окръг:

- Община Апатин – «Сръбских владара» 29
- Община Кула – «Ленинова» 11
- Община Оджаци – «Кнез Михайлова» 24
- Община Сомбор – Площад «Цара Уроша» 1

Южно-бачки окръг:

- Община Бач – «Търг Маршала Тита» 2
- Община Бачка Паланка – «Краля Петра I» 16
- Община Бачки Петровац – «Колакова» 6
- Община Беочин – «Светосавска» 26
- Община Върбас – «Маршала Тита» 88
- Община Жабал – «Николе Тесле» 45
- Община Нови Сад (град) – «Жарка Зренянина» 8-а
- Община Сърбобран – «Търг слободен» 2
- Община Тител – «Жарка Зренянина» 4
- Община Темерин – «Новосадска» 326, ламела -2
- Община Бечей – «Търг ослободжени» 2
- Община Сремски Карловци – «Търг Бранка Радичевича» 6

Сремски окръг:

- Община Инджия – «Джуре Джаковича» 1

Община Ириг – «Войводе Путника» 1
Община Печинци – «Слободана Баича» 5
Община Рума – «Главна» 155
Община Сремска Митровица – «Св. Димитрия» 13
Община Стара Пазова – «Светосавска» 1
Община Шид – «Цара Душана» 1

Мачвански окръг:

Община Богатич – «Мике Витомировича» 1
Община Владимирци – «Светог Саве» 66
Община Коцелево – «Неманина» 74
Община Крупан – «Маршала Тита» 2
Община Лозница – «Караджорджева» 2
Община Лубовия – «Войводе Мишича» 45
Община Мали Зворник – «Краля Петра I» 38
Община Шабац – «Господар Йевремова» 6

Колубарски окръг:

Община Валево – «Караджорджева» 64
Община Лайковац – «Войводе Мишича» 116
Община Лиг – «Луке Спасоевича» 7
Община Мионица – «Войводе Мишича» 38
Община Осечина – «Караджорджева» 78
Община Уб – «3. октобра» 4

Подунавски окръг:

Община Велика Плана – «Николе Пашича» 86
Община Смедерево – «Омладинска» 1
Община Смедеревска Паланка – «Француска» 66

Браничевски окръг:

Община Велико Градище – «Житни търг» 1
Община Голубац – «Цара Лазара» 15
Община Жабари – «Кнеза Милоша» 1
Община Жагубица – «Търг ослободжениа» 1
Община Кучево – «Светог Саве» 76
Община Мало Църниче – «Маршала Тита» 80
Община Петровац – «Сърбских владара» 165
Община Дринска 2

Шумадийски окръг:

Община Аранджеловац – «Венац слобода» 10
Община Баточина – «Краля Петра I» 37
Община Книч - Книч
Община Крагуевац (град) – «Търг слобода» 3
Община Лапово - «Негошева» 18
Община Рача – «Караджорджева» 48
Община Топола – Булевард «Краля Александра» 9

Поморавски окръг:

- Община Ягодина – «Краля Петра I» 6
- Община Чуприя – «13. октомври» 7
- Община Парачин – «Томе Живановича» 10
- Община Свилайнац – «Светог Саве» 102
- Община Деспотовац – «Моше Пијаде» 2
- Община Рековац – «Светозара Марковича» 2

Борски окръг:

- Община Бор – «Моше Пијаде» 3
- Община Кладово – «Краля Александра» 30
- Община Майданпек – «Светог Саве» 66
- Община Неготин – «Търг Джорджа Станоевича» 1

Зайчарски окръг:

- Община Болевац – «Драгише Петровича» 12
- Община Зайчар – «Търг ослободjenja» 1
- Община Княжевац – «Милоша Обилича» 1
- Община Сокобана – «Светог Саве» 21

Златиборски окръг:

- Община Ариле – «Светог Ахилия» 53
- Община Байина Баца – «Душана Вишича» 28
- Община Косиерич – «Олге Гърбич» 10
- Община Нова Варош – «Караджорджева» 32
- Община Пожега – «Търг слобода» 9
- Община Прибой – «12. януар» 108
- Община Приполе – «Търг братства и ѝединства» 1
- Община Сѝеница – «Краля Петра I» 10
- Община Ужице – «Димитрия Туцовича» 52
- Община Чайетина – «Златиборска» 28

Моравички окръг:

- Община Горни Милановац – «Таковска» 2
- Община Иваница – «В. Маринковича» 1
- Община Лучани – «Югословенске армије» 5
- Община Чачак – «Жупана Страцимира» 2

Рашки окръг:

- Община Върнячка баня – «Кралевачка» 17
- Община Кралево – «Търг Ёована Сарича» 1
- Община Нови Пазар – «Стевана Немане» 2
- Община Рашка – «Ибарска» 8
- Община Тутин – «Боголюба Цукича» 1

Расински окръг:

- Община Александровац – «Търг ослободjenja» 7

Община Брус – «Краля Петра I» 120
Община Варварин – «Търг Мирка Томича» бб
Община Крушевац – «Пана Джукича» 1
Община Тръстеник – «Кнегине Милице» бб
Община Чичевац – «Караджорджева» 106

Нишавски окръг:

Община Ниш (град) – «7. юли» 2
Община Алексинац – «Кнеза Милоша» 169
Община Гаджин Хан – «Милоша Обилича» бб
Община Долевац – Долевац
Община Меровина - Меровина
Община Свърлиг – «Радетова» 33
Община Ражан – «Партизанска» бб

Топлички окръг:

Община Блаце – «Караджорджева» бб
Община Житораджа - Житораджа
Община Куршумлия – «Пролетерских бригада» бб
Община Прокупле – «Таткова» 2

Пиротски окръг:

Община Бабушница – «Ратка Павловича» 1
Община Бела Паланка – «Караджорджева» 28
Община Димитровград – «Балканска» 2
Община Пирот – «Сръбских владара» 82

Ябланички окръг:

Община Бойник – «Търг ослободжениа» 1
Община Власотинце – «Търг ослободжениа» бб
Община Лесковац – «Пана Джукича» 9-11
Община Медведжа – «Ябланичка» 18
Община Църна Трава – Църна Трава

Пчински окръг:

Община Босилеград – «Георги Димитрова» 62
Община Буяновац – «Караджорджа. Петровича» 115
Община Владичин Хан – «Светосавска» 1
Община Враня – «V конгреса» 1
Община Прешево – «Маршала Тита» 36
Община Сурдулица – «Краля Петра I» 1
Община Маршала Тита 4

Преводач
Галина Шаралиева